

ТЕМА МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ:

**«ПСИХОЛОГІЧНА КОРЕКЦІЯ
ДЕСТРУКТИВНИХ СТАНІВ МОЛОДШИХ
ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ АРТ-ТЕРАПІЇ»**

автор: Рубанова О.
магістр спеціальності 053 Психологія
науковий керівник: Чопик Л.І.
к.пед.н., в.о. доцента кафедри психології

Об'єкт дослідження: деструктивна поведінка людини
Предмет дослідження: особливості проявів та
корекція деструктивної поведінки дітей молодшого
шкільного віку

Мета роботи полягає в дослідженні особливостей деструктивної поведінки дітей молодшого шкільного віку та корегування її за допомогою арт-терапії.

Гіпотеза дослідження: профілактика та корекція деструктивної поведінки дітей молодшого шкільного віку здійснюватиметься більш ефективно за дотримання оптимальних умов психо-корекційної роботи з застосуванням методів арт-терапевтичного впливу.

Завдання дослідження:

- 1.** Визначити теоретичні підходи до вивчення проблеми деструктивної поведінки дітей молодшого шкільного віку.
- 2.** Емпірично дослідити особливості деструктивної поведінки дітей молодшого шкільного віку.
- 3.** Розробити та перевірити ефективність системи психологічної корекції деструктивної поведінки дітей молодшого шкільного віку.

МЕТОДИ:

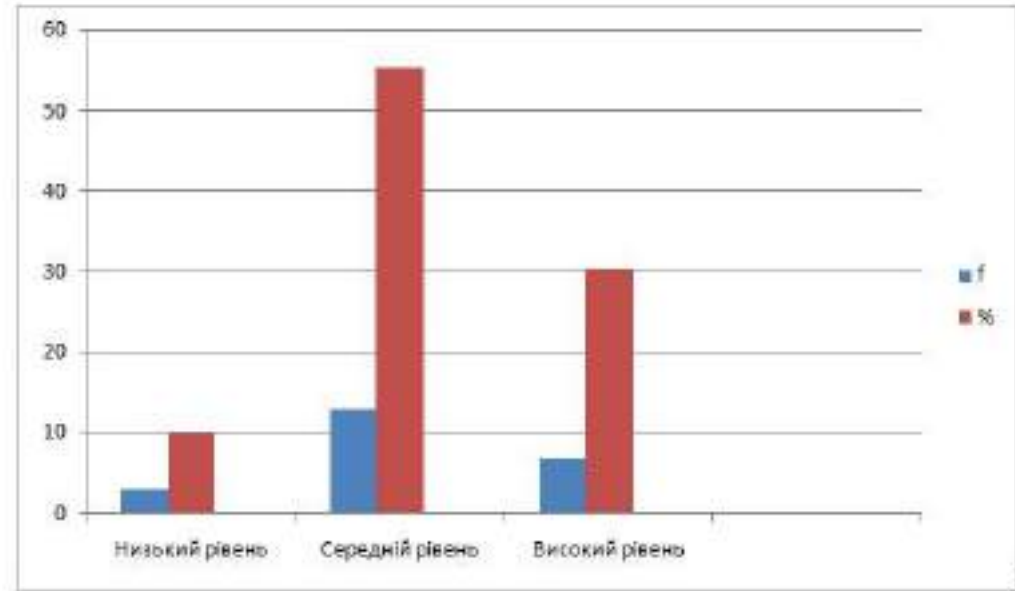
- теоретичні
- емпіричні
- математично-статистичні

МЕТОДИКИ:

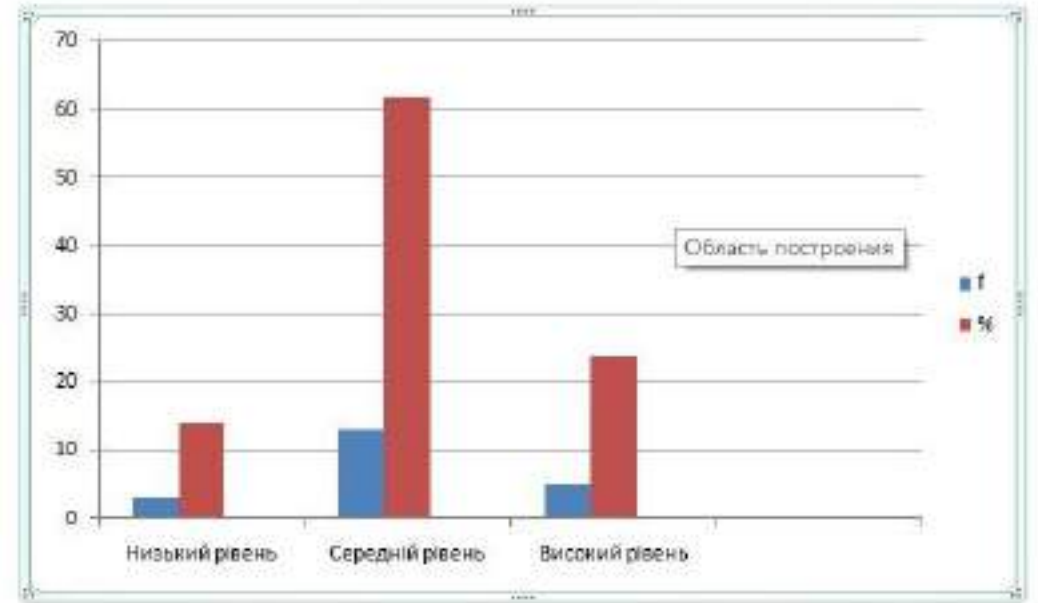
- методика А. Басса, А. Даркі;
- проєкційний прийом «Малювання неіснуючої тварини»;
- методика «Драбинка» (автор Щур В. Г., Якобсон С. Г.);
- методика «Дерево» (автор Д. Лампен, адаптована Л. П. Пономаренко);
- методика «Намалюй себе» (А.М. Прихожан, З. Василяускайте);

•

Розподіл за рівнями агресії:

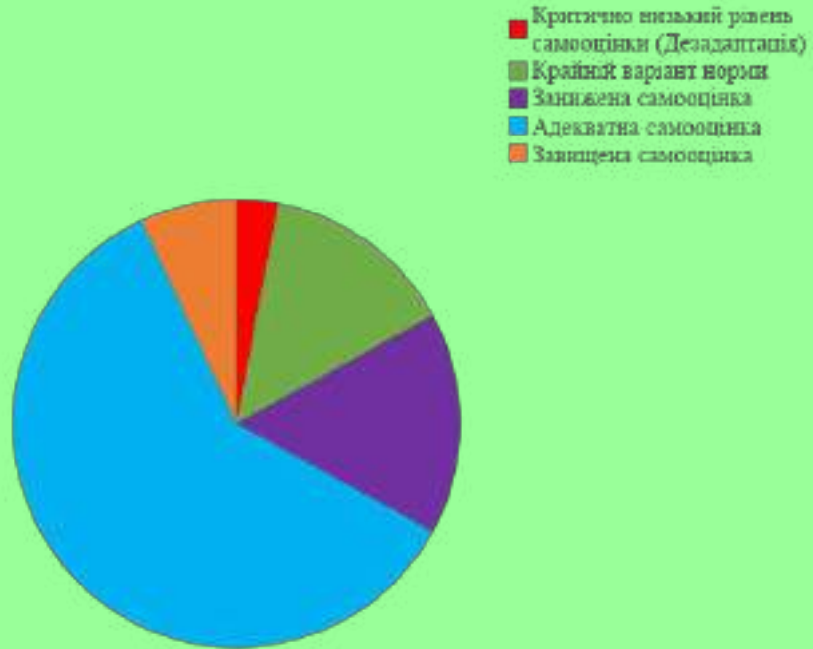

Показники агресивності у дітей молодшого шкільного віку (у%)

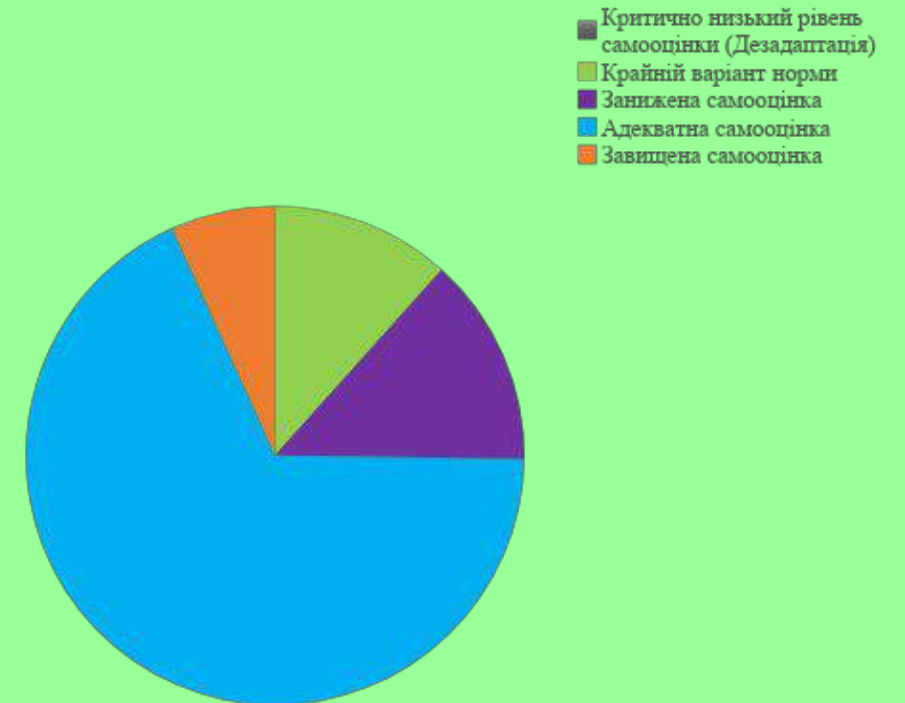

Показники агресивності у дітей молодшого шкільного віку (у%)

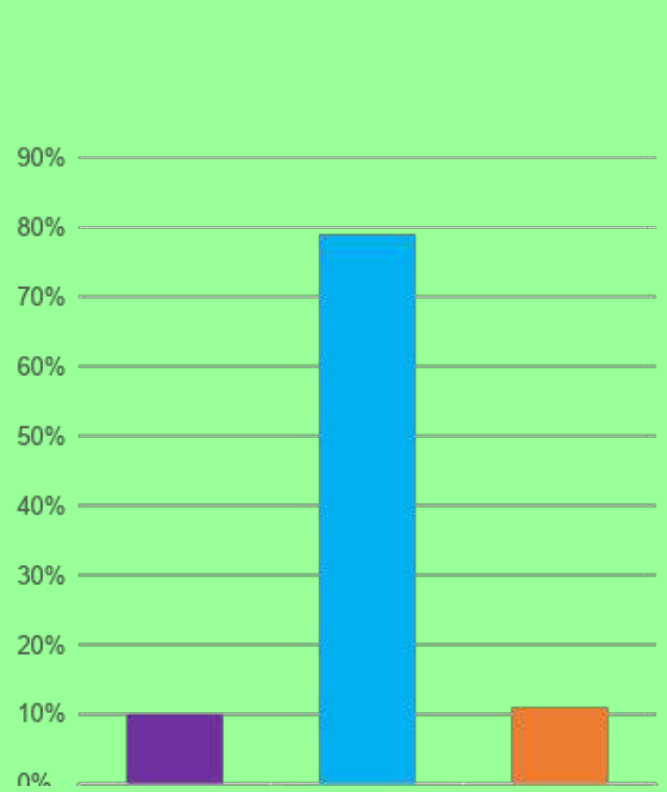
Результати дослідження:

Результати дослідження за вересень 2023 року методом «Драбинка» (у %)

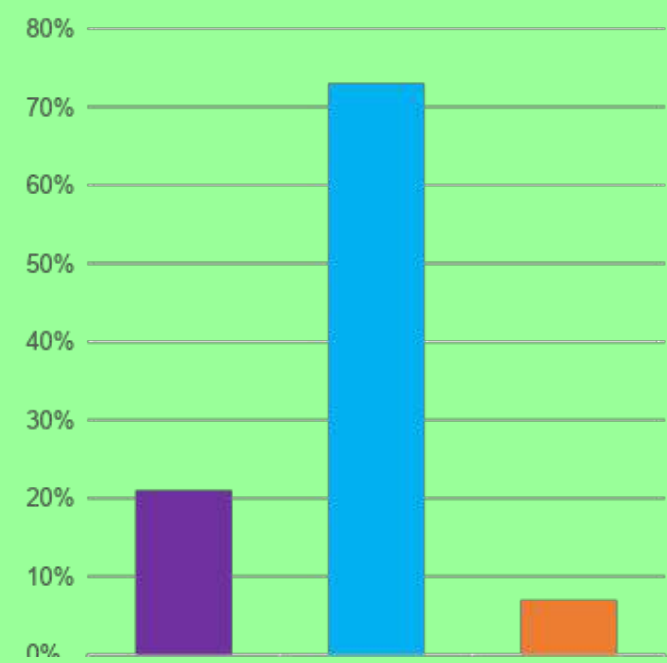

Результати дослідження за жовтень 2024 року методом «Драбина» (у %)

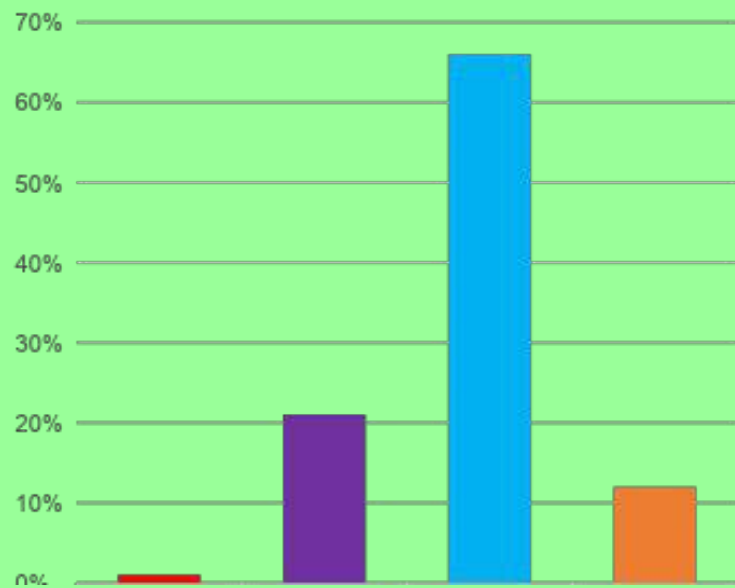
**Результати дослідження за вересень 2023 року
методом «Намалюй себе» (у %)**

■ Sales

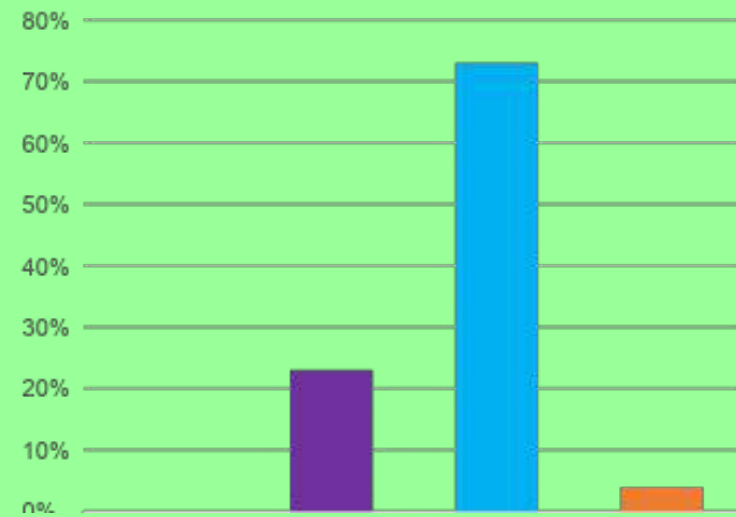

**Результати дослідження за жовтень 2023 року методом
«Намалюй себе» (у %)**

**Результати дослідження за вересень 2023 року
методом «Дерева» (у %)**

**Результати дослідження за жовтень 2024 року
методом «Дерева» (у %)**

Комплекс арт терапевтичних засобів корекції деструктивних станів молодших школярів

Мета: корекція емоційної сфери дітей молодшого шкільного віку засобами арт-терапії.

Для досягнення мети програми було поставлено такі основні завдання:

- 1. Зниження тривожності, емоційного напруження.**
- 2. Допомога у знятті страхів.**
- 3. Пом'якшення агресивних проявів, навчання прийомів саморегуляції.**

Аналіз результатів формувального експерименту щодо ефективності арт-терапії

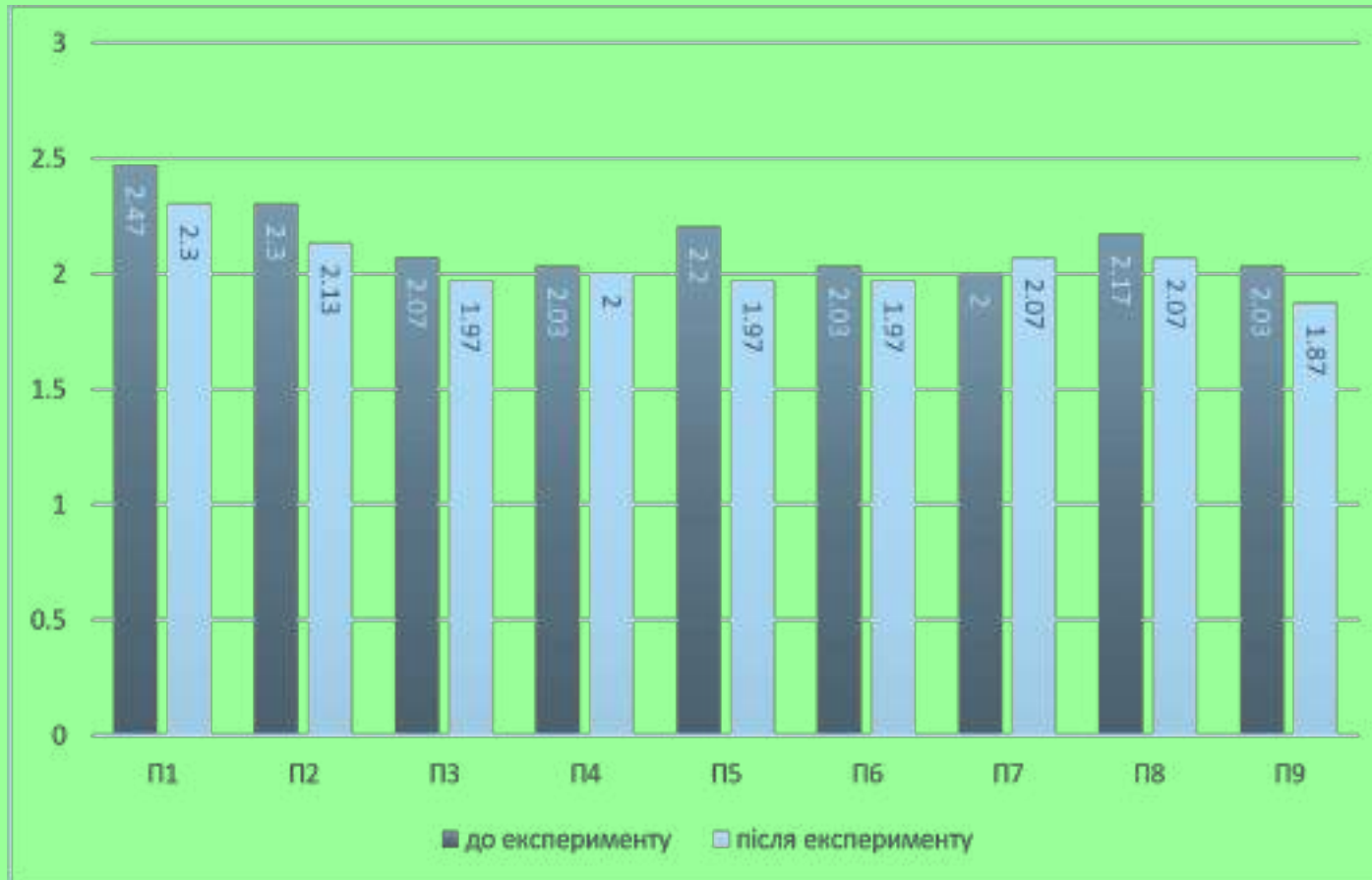
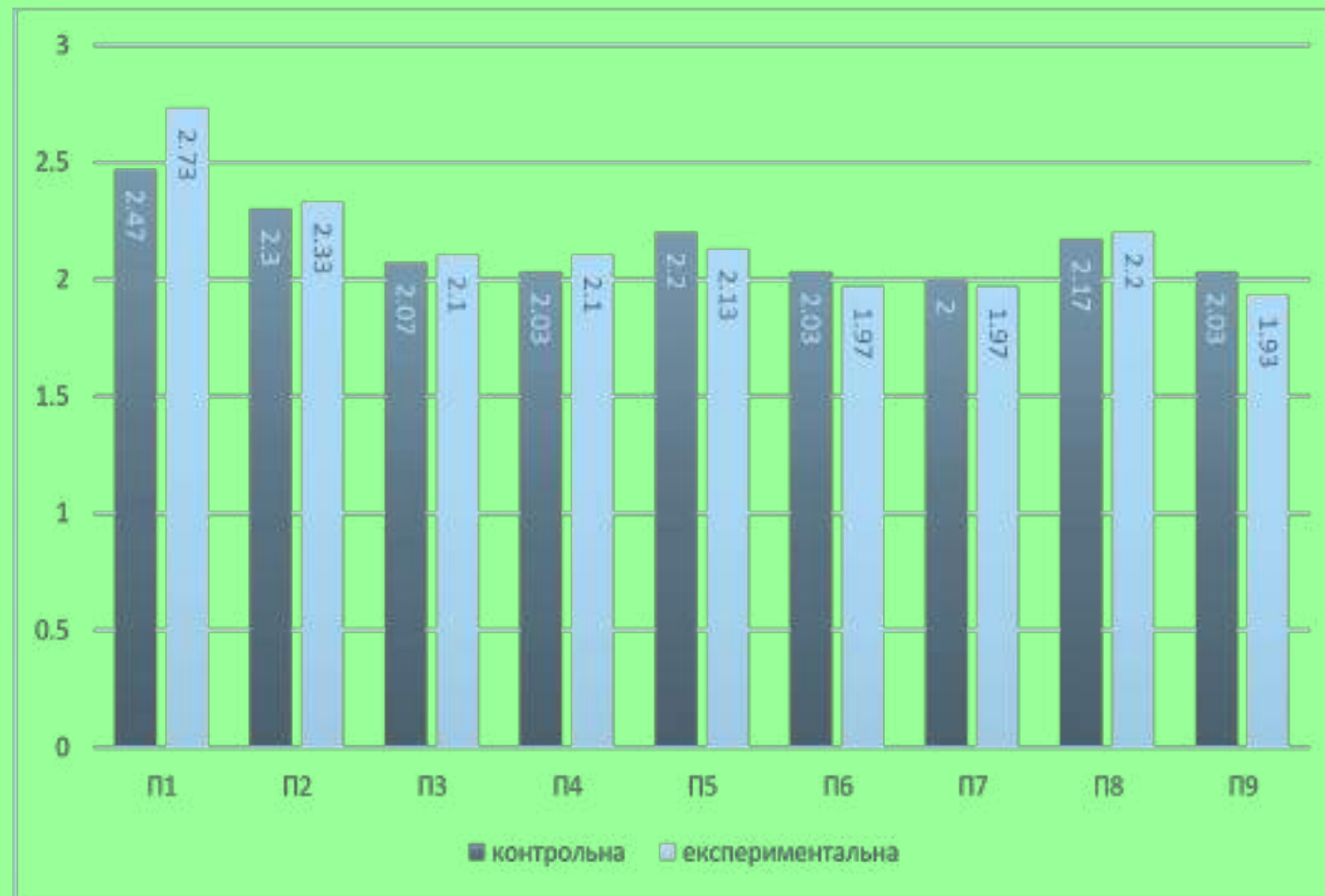
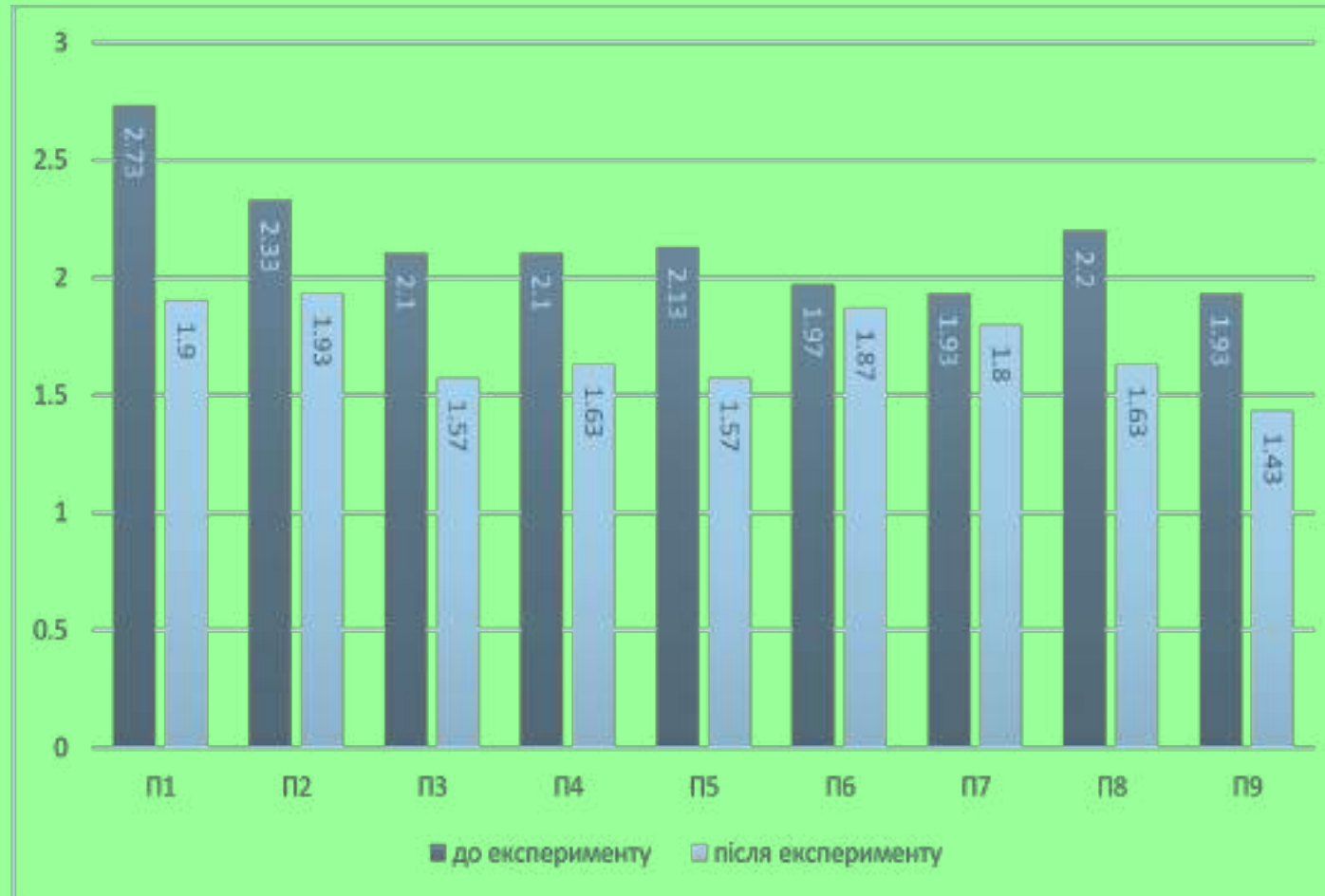

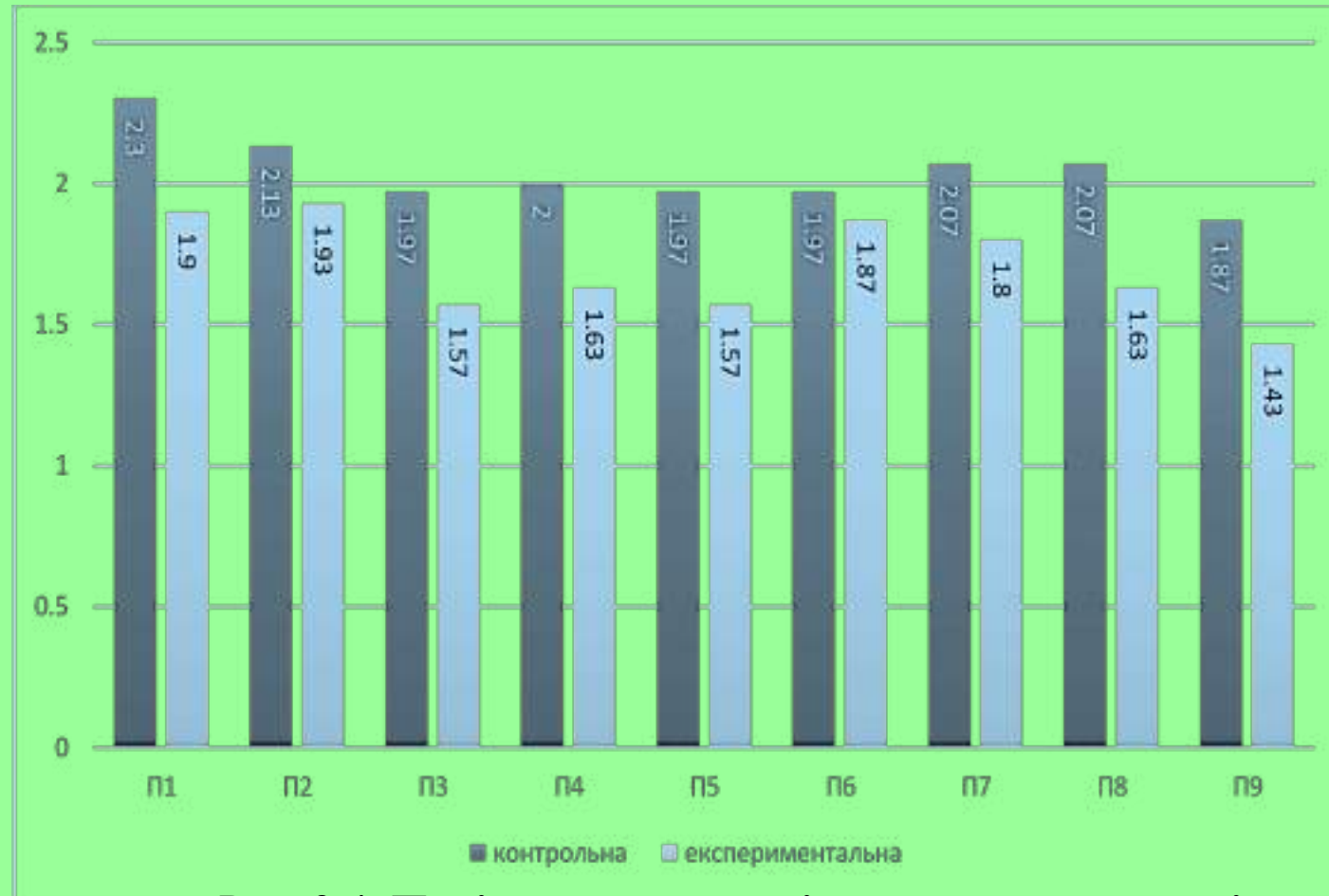
Рис. 3.1. Порівняльний аналіз показників у контрольній групі між даними до експерименту та після П1- сварливість, П2 – дратливість, П3 – ворожість, П4 – агресивність, П5 – жорстокість, П6- капризність, П7 – адекватність, П8 – руйнівність, П9 – збудженість

Рис. 3.2. Порівняльний аналіз показників до експерименту між контрольною та експериментальною групами П1- сварливість, П2 – дратливість, П3 – ворожість, П4 – агресивність, П5 – жорстокість, П6- капризність, П7 – адекватність, П8 – руйнівність, П9 – збудженість

Рис. 3.3. Порівняльний аналіз у експериментальній групі до експерименту та після П1- сварливість, П2 – дратливість, П3 – ворожість, П4 – агресивність, П5 – жорстокість, П6- капризність, П7 – адекватність, П8 – руйнівність, П9 – збудженість

Рис. 3.4. Порівняльний аналіз даних у контрольній та експериментальній групах після експерименту П1-сварливість, П2 – дратливість, П3 – ворожість, П4 – агресивність, П5 – жорстокість, П6- капризність, П7 – адекватність, П8 – руйнівність, П9 – збудженість

За результатами експериментального дослідження побудовано програму психологічної корекції небажаних проявів деструктивної поведінки у дітей молодшого шкільного віку, яка передбачала кілька етапів розподілу: по-перше, визначення піддослідних, які братимуть участь в експерименті для перевірки ефективності навчання; по-друге, це профілактична та виховна робота з дітьми; по-третє, це корекційно-формуючий етап.

Апробація запропонованої програми в психолого-педагогічному експерименті підтвердила її точку зору щодо корекції рівня вираженості деструктивної поведінки, підвищення емпатії, саморегуляції та зниження тривожності у дітей.

Доведено, що серед запропонованих прийомів і методів найбільший вплив на зміну деструктивних проявів мали специфічні вправи «настрій», «наші страхи», «конфлікт у школі».

Експериментально доведено: запропонована система тренінгових занять дозволяє скорегувати рівень вираженості деструктивної поведінки та може бути використана як систематична рекомендація для психологів, педагогів, соціальних педагогів.

Практична значущість дослідження полягає у тому, що результати дослідження деструктивних станів молодших школярів можуть бути використані у навчально-виховному процесі як вчителем, шкільними психологами, так і батьками.

«Малюнок неіснуючої тварини»

